

Martine BOSSUYT

Geëngageerd kunstenaars

Bijna veertig was Martine BOSSUYT toen ze beeldende kunsten ging studeren. Ze had al een diploma, vier dochters en ervaring als leerkracht Nederlands. Ze kreeg nieuwe prikkels, tentoonstellingen en publiek. Vraag je echter naar de breuk in haar leven, dan is dat haar bezoek aan Afghanistan, enkele jaren terug. „Sindsdien heb ik een leven vóór en na de boerka.”

‘Was ik in Afghanistan geboren, dan was ik ook een vluchteling’

Jozefien VAN HUFFEL

Het atelier van Martine BOSSUYT (62) is een ruime veranda bij haar huis in Ieper. Tientallen beelden huizen er samen. Ze hebben verschillende materialen, kleuren en thema's, maar geven stuk voor stuk een indruk van serene rust. Aan de muur staat de klok stil op halfelf. Ze is stuk, maar BOSSUYT vindt ze mooi en laat ze hangen. „Voor mij moet elke dag goed zijn. Maar in deze ruimte kan ik als kunstenaar niet aan tijd gebonden zijn.”

– *Vanwaar uw late roeping als kunstenaar?*
Ik was altijd al creatief bezig. Toen de kinderen klein waren, zei ik vaak dat ik me, als ik ooit meer tijd had, zou vervolmaken in de kunst. Jaren later stond ik in de academie in Menen en vroeg de directeur voor welk vak ik kwam. Schetsen? Schilderen? Ik wist het niet. Ik vond alles interessant. „Ga dan voor beeldhouwen”, zei hij. „We hebben leerlingen tekort.”

Na een paar jaar kon ik aan de academie nog weinig leren en trok ik naar Sint-Lucas in Gent. Ik had de moeder van de andere studenten kunnen zijn, maar eigenlijk is iedereen daar gewoon kunstenaar.

Die eerste jaren probeerde ik de verloren tijd als het ware in te halen. Op korte tijd nam ik deel aan heel veel tentoonstellingen. Nu is het rustiger, maar nog steeds leef ik intens en gejaagd. Het leven is tenslotte slechts een passage. Je weet niet wanneer het voorbij is en dat maakt elke dag belangrijk.

– *Welke richting wilde u met uw werk uit?*
Dat weet je nooit. Je blijft altijd op zoek. Ik werkte nu eens abstract en dan weer heel figuratief, tot ik een stijl ontdekte waarbij ik me goed voelde. En waar toeschouwers waardering voor uitspraken. Je hebt hen nodig, want ze maken je werk af.

Het liefst doe ik mijn *rotte goesting*. Een opdracht beperkt je, terwijl ik het sterkst ben als ik helemaal vrij ben in mijn hoofd. Maar soms is een opdracht ook een duw in de rug om een weg in te slaan waar je anders nooit zou toe komen.

Na de verbouwing van de abdij van Steenbrugge in Assebroek werd onder meer aan mij een ontwerp voor een kunstwerk gevraagd. Ik was vrij zeker dat het me niet zou liggen, maar ging toch kijken. De plek was prachtig en dus probeer-

Martine Bossuyt: „Ik leef gejaagd en intens, maar aan het werk in mijn atelier, vind ik altijd rust.” © Violet Corbett Brock

de ik het. Ik volgde het kloosterleven een dag lang, keek hoe de benedictijnen eruitzagen en wat ze uitstraalden. Sinds 2010 staan ze bij de abdij, mijn bronzen paters.

– *Meestal maakt u vrouwenfiguren. Bewust?*
Wellicht wel. Mijn hele leven al ben ik bekommerd om het statuut van de vrouw. Ik ben een kind van de jaren 1960, toen de vrouw plotseling een stem kreeg. Ik

„Enkel de kunst zou voor mij niet volstaan. Vrijwilligerswerk brengt mijn leven in balans”

maakte me de vrijheid eigen die de voorgaande generaties niet hadden. Ik ben een feministe, maar niet het type dat op de barricades staat. Omdat ik het zelf heel goed heb, heb ik als kunstenaar, vrouw en moeder echter wel een vorm van verantwoordelijkheid. Ik kan me niet verschui-

len achter onwetendheid. Ik weet het wél. Ik weet dat ik, met mijn eigen kunnen, ergens het verschil kan maken.

Enkele jaren geleden zag ik een reportage over het Koesterproject van het Kinderkankerfonds. Dat biedt financiële steun aan ouders die de laatste maanden met hun terminaal zieke kind thuis willen beleven. Dat greep me zo aan dat ik op zoek ging naar iets dat ik zelf kon doen. Ik ben dan heel gulzig. Ik maakte eerst vijf beelden, dan honderd en dan duizend. Die verkocht ik voor het Koesterproject, waar ik nu nog steeds mee samenwerk.

– *Bracht diezelfde gulzigheid u in Afghanistan?*
Eigenlijk wel. We worden overrompeld door nieuws. We kijken en zien het niet meer. Alles passeert. Maar soms raakt iets me zodanig dat ik er koppig bij blijf stilstaan. De vrouw onder de boerka fascineerde me. Ik wilde alles weten en ontmoette uiteindelijk Jennie Vanlerberghe, die Moeders voor Vrede oprichtte en in Afghanistan een vrouwen centrum leidt. Ze vroeg me mee en dat veranderde mijn leven. Sindsdien spreek ik over mijn leven

vóór en na de boerka. Nog steeds raakt het me: vrouwen met dezelfde capaciteiten als wij, even verstandig, even liefhebbend, evenzeer moeder, leven toch nog in afgrijpselijke omstandigheden. In 2013!

Al jaren geef ik lezingen over het vrouwen centrum, overal in Vlaanderen. Wat er met het geld gebeurt, is prachtig. De vrouwen krijgen een opleiding en een machine en kunnen vervolgens als naaister de kost verdienen. Aanvankelijk bereikten we dertig vrouwen, nu drieduizend.

– *Gejaagdheid drijft u. Hoe kan het dan dat uw werk altijd rust uitstraalt?*

In mijn atelier ben ik zelf heel rustig. Ik kan er de gejaagdheid uitzetten. Ik hoor vaak dat dat zich ook in mijn beelden vertaalt en ik vind die rust van levensbelang.

Enkel mijn kunstenaarschap zou voor mij echter niet volstaan. Ook mijn vrijwilligerswerk heb ik nodig. Ik zamel onder meer ook fondsen in voor de Voedselbank en een vluchthuis. Ik ben telkens een kleine schakel in de werking en wil absoluut niet op het podium staan, maar het brengt mijn leven wel in balans.